

MİLLETLERARASI ÇALIŞMA TEŞKİLATI STATÜSÜ

Künye-----

Adı: MİLLETLERARASI ÇALIŞMA TEŞKİLATI STATÜSÜ (*)

Türü: ÇT- BM (ILO) - Çalışma Hayatı, İnsan Hakları

RG Tarihi: 16.02.1948

RG No: 6833

Bilgi

Sözleşmenin

Kabul Tarihi ve Yeri: 09.10.1946, Montreal

Yürürlüğe Giriş Tarihi:

Geçerli Dili: İngilizce ve Fransızca

Depositer: BM Genel Sekreteri

Türkiye'nin

İmza Tarihi: -

Onay Şekli: Onay Kanunu

Onay Kanunu Tarihi: 11.02.1948

Onay Kanunu No: 5175

Resmi Gazete Tarihi: 16.02.1948

Resmi Gazete No: 5175

İhtirazi Kaydı: ILO Sözleşmelerine taraf ülkelerce ihtirazi kayıt konulamamaktadır.

Onay Kanunu

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Statüsünde yapılan değişikliklerin onanması hakkında Kanun (**)

Kanun No: 5175

Kabul Tarihi: 09/02/1948

Madde 1 - Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Konferansının Montreal'de akdedilen 29 uncu toplantısının 09/10/1946 tarihli oturumunda, Teşkilât Statüsünde yapılması kararlaştırılan değişiklikler onanmıştır.

Madde 2 - Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 3 - Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

11/02/1948

(**) Kanunla ILO Statüsünün 1946 Tadilnamesi ile birlikte ayrıca Statünün önceki resmi Türkçe metni de verilmektedir.

(*) ILO Statüsünün aşağıdaki tadiller itibariyle nihai Türkçe resmi metnidir:

1. 1953 Tadili:

Kanun No: 6346

Kabul Tarihi: 09.03.1954

RG No: 17.03.1954/

BK Kararı Sayısı:

BK Kararı Tarihi :

RG Tarihi ve No:

2. 1962 Tadili:

Kanun No: 546

Kabul Tarihi: 25.02.1965

RG No: 05.03.1965/1145

3. 1964 Tadili:

Kanun No: 809

Kabul Tarihi: 13.12.1966

RG Tarihi ve No: 22.12.1966/12484

BK Kararı Sayısı: 6/7990

BK Kararı Tarihi : 31.03.1967

RG Tarihi ve No: 25.05.1967/12605

4. 1972 Tadili:

Kanun No: 2024

Kabul Tarihi: 13.07.1976

RG Tarihi ve No: 23.07.1976/15655

BK Kararı Sayısı: 7/12448

BK Kararı Tarihi : 10.09.1976

RG Tarihi ve No: 21.10.1976/15741(*)

5. 1986 Tadili:

Kanun No: 3474

Kabul Tarihi: 28.09.1988

RG Tarihi ve No: 04.10.1988/19949

BK Kararı Sayısı: 89/13980

BK Kararı Tarihi : 14.01.1989

RG Tarihi ve No: 27.06.1989/20208

6. 1997 Tadili:

Kanun No: 4404

Kabul Tarihi: 08.07.1999

RG Tarihi ve No: 10.07.1999/23751

BK Kararı Sayısı: 99/13298

BK Kararı Tarihi : 22.08.1999

RG Tarihi ve No: 06.11.1999/23868

NOT : (*) BK Kararında sehven 1972 Tadili yerine "1964" Tadili " ifadesi yer almıştır.

Dibace -

Dünyaya şâmil ve devamlı bir barış, ancak sosyal adalet esası üzerine kurulabileceği cihetle;

Birçok şahıslar için adaletsizliği, sefaleti ve mahrumiyetleri mucip olacak çalışma şartları mevcut bulunduğu ve bunun ise dünya barışını ve ahengini tehlikeye koyacak şekilde bir memnunsuzluk husule ge-tirdiği ve bu şartların, meselâ çalışma saatlerinin tanzimi, günlük ve haftalık bir âzami çalışma müddetinin tesbiti, işçilerin işe alınması, iş-sizliğe karşı savaş, uygun yaşama normları sağlayacak bir ücretin ga-ranti edilmesi, işçilerin umumi yahut meslekî hastalıklara ve iş kaza-larına karşı korunması, çocukların, gençlerin ve kadınların himaye edil-mesi, ihtiyarlık ve işgöremezlik maaşları bağlanması, ecnebi memle-ketlerde çalışan işçilerin menfaatlerinin müdafaası «Eşit iş için eşit ücret» prensibinin teyidi, sendika hürriyeti prensibinin teyidi, meslekî ve teknik öğretimin teşkilâtlandırılması ve bunlara benzer daha başka tedbirler bakımlarından ıslahı keyfiyeti ivedilik arzettiği cihetle;

Gerçekten insani olan bir çalışma usulünün herhangi bir millet tarafından kabul edilmemesi, kendi memleketlerinde çalışanların duru-munu iyileştirmek arzu eden başka milletlerin gayretlerine engel teş-kil ettiği cihetle;

Adalet ve insaniyet hisleri, aynı zamanda devamlı bir dünya barışı sağlamak arzusu ve bu mukaddemede belirtilen hedeflere ulaşmak gayesiyle hareket eden Yüksek Âkid Taraflar, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının bu Statüsünü tasvip ederler.

BÖLÜM : I - Teşkilât

Madde 1 -

1. Bu Statünün mukaddemesinde ve Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının hedef ve gayeleri hakkında 10/5/1944 te Filadelfiya'da kabul edilip metni bu Statüye ek teşkil eden beynamede açıklanan programın gerçekleşmesine çalışmakla görevli bir daimi teşkilat kurulmuştur.

2. Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının üyeleri, 1 Kasım 1945 te Teşkilât üyesi bulunan Devletlerle, bu maddenin 3 üncü ve 4 üncü fıkraları hükümleri gereğince üye sıfatını alacak diğer bütün Devletler olacaktır.

3. Birleşmiş Milletlerin her ilk üyesi ile, genel Asamble kararı ile, Antlaşma hükümleri gereğince Birleşmiş Milletler üyeliğine kabul edilen her Devlet, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Statüsünden doğan vecibeleri kesin şekilde kabul ettiğini Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne bildirmek suretiyle, Milletlerarası Çalışma Teş-kilâtına üye olabilir.

4. Uluslararası Çalışma Teşki-latı Genel Konferansı, oylamaya katı-lan Hükümet temsilcilerinin üçte iki-sinin dahil bulunduğu oturuma katılan delegelerin üçte ikisinin kabul oyları ile, Teşkilata üye kabul edebilir. Böyle bir kabul, yeni üyenin Hükümetinin, Anayasasının vazettiği yükümlülükleri resmen kabul etmiş olduğunu, Uluslar-arası Çalışma Bürosuna bildirmesi üye-rine yürürlük kazanır.

5. Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının hiçbir üyesi Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne bu husustaki niyetini peşinen ihbar etmedikçe, Teşkilâttan çekilemez. Bu ihbar, Genel Müdür tarafından alındığı tarihten itibaren iki yıl sonra ve bu tarihte üyenin üyelik sıfatından doğan bütün mali vecibeleri yerine getirmiş bulunması kayıt ve şartı ile muteber olacaktır. Bir üye, bir Milletlerarası Çalışma Sözleşmesini onamış bulunuyor ise, bu çekiliş, Sözleşmeden doğan veya onunla ilgili olan vecibelerin Sözleşmede yazılı süre zarfında muteber kalmasına halel getiremez.

6. Milletlerarası Çalışma Teşkilatı Genel Konferansı, mesele gündemine ithal edilmiş bulunduğu her toplantısında, mevcut bulunup oyunu kullanan Hükümet temsilcilerinin üçte ikisi dahil olmak üzere, toplantıda hazır bulunan temsilcilerin üçte iki çoğunluğu ile, Birleşmiş Milletler Teşkilatından ihraç edilmiş bulunan her üyeyi Milletlerarası Çalışma Teşkilatından ihraç edebilir, veya, Birleşmiş Milletler üyeliği sıfatıyla ilgili olan hak ve imtiyazlarını kullanmaktan mahrum edilen her üyenin Milletlerarası Çalışma Teşkilatı üyeliği sıfatından doğan hak ve imtiyazları kullanmasını durdurabilir; bu durdurma, üyenin, Anayasa'dan ve taraf bulunduğu Sözleşmelerden doğan vecibelerin geçerliği üzerine etkili olmayacaktır.

7. Bir Devlet, Teşkilât üyeliğinden çıkarsa, onun tekrar üyeliğe kabul edilmesi keyfiyeti hakkında bu maddenin 3 ve 4 üncü fıkraları hükümleri cari olur.

Madde 2 -

Daimî Teşkilât:

- a) Üyelerin temsilcilerinin bir Genel Konferansını,
- b) 7 nci maddede yazılı şekilde terekküp eden bir Yönetim Kuru-lunu;
- c) Yönetim Kurulunun idaresi altında bir Milletlerarası Çalışma Bürosunu ihtiva edecektir.

Madde 3 -

1. Üyelerin temsilcilerinin Genel Konferansı, ihtiyaç görüldük-çe ve enaz yılda bir defa toplanacaktır. Bu Konferans üyelerin her birinin dört murahhasından terekküp edecektir. Bunlardan ikisi hükümet murahhası olacak ve diğer ikisi, mütakabilen, bir taraftan üyelerin herbirine mensup iş verenleri ve diğer taraftan işçileri temsil edecektir.

2. Her murahhasa, toplantının gündeminde yazılı müstakil mad-delerin her biri için en çok iki kişi olmak üzere teknik müşavirler re-fakat edebilecektir. Kadınları özel surette ilgilendiren meseleler Kon-feransta müzakere edileceği zaman, teknik müşavir olarak tâyin edilen kimselerden enaz birisi kadın olacaktır.

3. Anavatan dışındaki toprakların Milletlerarası münasebetlerin-den sorumlu olan her üye:

- a) Böyle bir memleket makamlarının yetkisi içinde bulunan bazı meseleler için, bu memleket temsilcisi olarak, kendi tarafından seçilen şahısları;

b) Kendi kendilerini idare etmeyen memleketleri ilgilendiren meseleler hakkında murahhaslarına yardım etmek için kendi tarafından seçilen şahısları,

Murahhaslarından her birine munzam teknik müşavir sıfatıyla refakat etmek üzere tâyin edebilecektir.

4. İki veya daha fazla üyenin ortaklaşa nüfuzu altına konulmuş bulunan bir memleket için, bazı şahıslar, murahhaslarına refakat etmek üzere, bu üyeler tarafından seçilebilir.

5. Üyeler, Hükümete mensup olmıyan murahhas ve teknik müşavirleri, mevcut olmaları kayıt ve şartı ile, memleketlerindeki işveren ve işçi teşekküllerinden en kuvvetli surette temsil kudretini haiz bu-lunanlarla anlaşarak tâyin etmeyi taahhüt ederler.

6. Teknik müşavirler, ancak bağlı oldukları murahhas tarafın-dan vâki talep üzerine ve konferans başkanının özel izni ile söz alabilirler; kendileri oya katılamazlar.

7. Bir murahhas başkana vereceği bir yazı ile, teknik müşavirlerinden birisini kendine vekil tâyin edebilir ve vekil, bu sıfatla müzakerelere ve oylara katılabilir.

8. Murahhasların ve teknik müşavirlerin adları, üyelerin herbirinin Hükümeti tarafından Milletlerarası Çalışma Bürosuna bildirilecektir.

9. Delegelerle Müşavirlerinin yetki belgesi Konferansın incelenmesi-ne tabî tutulur ve Konferansta verilen oyların üçte ikisi ile Konferans, bu maddeye uygun olarak aday gösterilmemiş addettiği delegeler ile müşavirlerin kabulünü reddedebilir.

Madde 4 -

1. Her murahhas, konferans görüşmelerine sunulan bütün meseleler hakkında şahsan oy vermek hakkına malik olacaktır.

2. Üyelerden biri, tâyine hakkı olduğu, Hükümete mensup bulunmıyan murahhaslardan birini tâyin etmediği takdirde, Hükümete mensup olmıyan diğer murahhas, konferans tartışmalarına katılmak hakkına malik olacak ise de, oy vermek hakkına malik olmayacaktır.

3. Konferans, üçüncü maddenin kendisine verdiği salâhiyetle-re dayanarak üyelerden birinin bir murahhasını kabul etmediği takdir-de, bu madde hükümleri, bahis mevzuu murahhas tâyin olunmamış gibi uygulanacaktır.

Madde 5 -

Konferans toplantıları, bir evvelki toplantıda Konferansça verilecek her hangi bir karar mahfuz kalmak şartıyla, Yönetim Kurulunca tâyin edilecek yerde akdolunacaktır.

Madde 6 -

Uluslararası Çalışma Bürosunun koltuk sayısında yapılacak herhangi bir değişiklik konusundaki karar, verilen oyların üçte iki çoğunluğu ile alınır.

Madde 7 -

1. Yönetim Kurulunda yüzoniki koltuk bulunmaktadır:

Hükümetleri temsil eden kişiler için 56 koltuk,

İşverenleri temsil eden kimseler için 28 koltuk.

İşçileri temsil eden kimseler için 28 koltuk

2. Yönetim Kurulu, ilgili grup-ların tanınmış otonomilerini haleldar etmemek şartıyla, kendisini meydana getiren üç grubun çeşitli coğrafik, eko-nomik ve sosyal menfaatlerini de dik-kate alarak mümkün olduğu kadar her üç kesimi de temsil edecek şekilde te-rekküp edecektir.

3. İşbu maddenin ikinci parag-rafinın gereklerinin yerine getirilme-si ve işin devamlılığının temin edilebil-mesi için, Hükümet temsilcilerine tah-sis edilmiş bulunan 56 koltuktan 54'ü aşağıdaki şekilde doldurulacaktır.

a) Bunlar, gerekirse ilgili tüm Hükümetler arasında karşılıklı anlaş-ma yolu ile, 4 coğrafik bölge arasında tevzi edilecektir (Afrika, Amerika, As-ya ve Avrupa). Bu bölgelerden herbirisine, bölgedeki Üye Devletlerin sayısı-na, toplam nüfuslarına ve uygun kri-terlerle (Gayri safi milli hasıla ya da Teşkilat bütçesine yapılan katkılar gi-bi) tespit edilen ekonomik aktivitelerine eşit ağırlık uygulamak suretiyle koltuk sayısı tahsis edilir. Hiçbir bölge onikiden daha az ya da onbeşten daha çok koltuk sahibi olamaz. Bu alt pa-ragrafın uygulanmasında, koltukların ilk dağılımı şöyle olacaktır: Afrika: 13 koltuk; Amerika 12 koltuk; Asya ve Avrupa sırasıyla 15 ve 14 koltuk.

b) (i) Uluslararası Çalışma Konferansı esnasında, işbu paragrafın (a) alt paragrafında işaret edilen çe-şitli bölgelere mensup üye Devletleri temsil eden Hükümet delegeleri, ya da karşılıklı anlaşma yolu ile onlara bağ-lı bulunanlar yahut da, aşağıdaki 4. paragrafta belirtilen şartlar tahtında, mütekabil Bölge Konferansına davet edilmiş bulunanlar, anılan bölgelerin her birine tahsis edilmiş koltukları dolduracak üyeleri seçmekten sorumlu olan seçici kurulu meydana getirir. Ba-tı Avrupa Devletlerini temsil eden Hükümet delegeleri ve Doğu Avrupa'-nın sosyalist ülkelerini temsil eden Hükümet delegeleri ayrı birer seçici kurul teşkil edeceklerdir. Bunlar, bölgeye tahsis edilmiş bulunan koltukların aralarında tahsis edilmesi konusun-da anlaşmaya vararak. Yönetim Ku-rulundaki kendi temsilcilerini ayrıca seçecektir.

(ii) Bir bölgenin o bölgeye mahsus vasıflan gerektirdiği zaman bu bölgedeki Hükümetler, ilgili alt bölgeye tahsis edilen koltukları dolduracak üyeleri alt bölge esasına göre atamak üzere alt gruplar teşkil edil-mesi hususunda mutabık kalabilirler.

(iii) Atamalar, sonuçların, du-yurulmasını temin etmek üzere, Kon-feranstaki Hükümet temsilcilerinin teşkil ettiği gruba bildirilir. Eğer bir bölgede ya da bir alt bölgede, seçim işlemi ya da bu işlemin sonuçları, o düzeyde çözümlenemeyecek bir ihti-lafa neden olursa, Konferanstaki Hükümet Temsilcilerinin teşkil ettiği Se-çici Kurul ilgili protokolün hükümleri çerçevesinde karar alır.

c) Her seçici kurul, o bölgeye tahsis edilmiş koltukları doldurmak üzere atanan üyelerin önemli bir kıs-mının nüfus büyüklüğü esas alınmak suretiyle tespit edilmesine, adil bir coğrafik dağılım yapılmış olmasına ve ay-nı zamanda, bölgenin özel karakteris-tiklerine göre

ilgili üyenin ekonomik faaliyetleri gibi diğer faktörlerinde dikkate alınmış olmasına dikkat eder. Bu prensiplerin hangi vasıtalarla uy-gulanacağı, her seçici kurulda temsil edilen hükümetler tarafından mutabık kalınan ve Uluslararası Çalışma Büro-sunun Genel Müdürne tevdi edilen protokollerde belirtilir.

4) Geriye kalan iki koltuktan her biri, bu bölgelerin her birisine coğrafik anlamda ait olan ya da kar-şılıklı anlaşma yoluyla bağlı olan, ya da o bölgeye tekabül eden bölge Konferansına davet edilmiş bulunan ancak henüz o bölgeye veya başka bir bölgeye herhangi bir protokolle dahil edilmemiş bulunan üye Devletlerin bölgede bulunan diğer devletlere kı-yasla imtiyazlı bir duruma getirilmiş olmaları anlamı çıkarılmadan ve her-hangi bir ayırım gözetilmeksizin seçim işlemine katılmalarını temin etmek için, münavebeli olarak, bir taraftan Afrika ve Amerika'ya öteki taraftan Asya ve Avrupa'ya tahsis edilecektir. İlave koltuğun, yukandaki hükümlere uygun bir şekilde doldurulmadığı hal-lerde bu koltuk ilgili bölge tarafından, protokol hükümleri çerçevesinde dol-durulur.

5) İşveren temsilcisi olan kim-seler ile işçi temsilcisi olan kimseler, mütekabilen, Konferansa katılan işve-ren delegeleri ve işçi delegeleri tara-fından seçilir.

8) Yönetim Kurulu'nun görev süresi üç yıldır. Eğer, herhangi bir ne-denle, bu sürenin hitamında, Yönetim Kurulu seçimi yapılmazsa, bu seçimler yapılana kadar Yönetim Kurulu göre-vini sürdürür.

7) Boş yerlerin doldurulması, yedeklerin atanmaları ve sair benzeri meseleler hakkında, Konferansın ona-yı ile, Yönetim Kurulu karar verebilir.

8) Yönetim Kurulu, zaman, za-man, kendi arasından bir başkan ve iki başkan yardımcısı seçer; bunlardan biri hükümeti temsil eden bir kimse, biri işverenleri temsil eden bir kimse, diğeri de işçileri temsil eden bir kim-se olur,

9) Yönetim Kurulu kendi çalış-ma yöntemini kendisi düzenler ve toplanacağı zamanları kendisi tespit eder. Yönetim Kurulundaki temsilcile-rin en az otuz ikisinin toplantı yapıl-masını isteyen yazılı başvurusu halin-de, özel toplantı yapılır.

Madde 8 -

1. Uluslararası Çalışma Bürosu-nun Yönetim Kurulu tarafından atanan bir Genel Müdürü vardır. Yöne-tim Kurulu bu atama kararını, onay için Uluslararası Çalışma Konferansına götürür.

2. Genel Müdür, Yönetim Ku-rulu tarafından verilen talimat uyarın-ca, Büronun iyi bir şekilde yönetilmesinden ve kendisine verilecek öteki gö-revlerin yürütülmesinden sorumludur.

3. Genel Müdür ya da onun yardımcısı Yönetim Kurulunun bütün toplantılarına katılır.

Madde 9 -

1. Milletlerarası Çalışma Bürosu memurları, Yönetim Kurulunca tasvip edilecek usuller dairesinde, Genel Müdür tarafından seçilecektir.

2. Genel Müdür tarafından yapılacak seçim, en iyi randıman al-mak gayesiyle telif edilebilecek şekilde muhtelif milliyetlere mensup şahıslar arasından yapılacaktır.

3. Bu şahıslardan bazıları kadın olacaktır.

4. Genel Müdür ve memurların görevleri, munhasıran Millet-lerarası bir mahiyet taşıyacaktır. Genel Müdür ve memurlar, görevle-rinin yerine getirilmesi sırasında hiçbir hükümetten ve Teşkilât dışında hiçbir makamdan talimat istemeyecekler ve kabul etmeyeceklerdir.

Ancak Teşkilâta karşı sorumlu olan bu Müdür ve memurlar Millet-lerarası memurluk durumlarıyla telif edilemeyecek herhangi bir hare-ketten çekineceklerdir. .

5. Teşkilâtın her üyesi, Genel Müdürün ve memurların görev-lerinin münhasıran Milletlerarası mahiyetine hürmet etmeyi ve görev-lerinin yapılması esnasında bunlar üzerinde bir tesirde bulunmamayı taahhüt eyler.

Madde 10 -

1. Milletlerarası Çalışma Bürosunun görevleri, işçilerin tabi olacakları şartların ve çalışma rejiminin Milletlerarası alanda tanzimine ve bilhassa Milletlerarası Sözleşmeler akdi için Konferans tartışmalarına

sunulacak meselelerin tetkikine ve aynı zamanda, Konferansça veya Yönetim Kurulunca istenilecek özel anketlerin yapılmasına ait her türlü malûmatın toplanıp dağıtılmasını ihtiva eder.

2. Yönetim Kurulunun kendisine verebileceği direktifler mahfuz kalmak şartıyla, büro:

a) Konferans toplantılarının gündemlerinin muhtelif maddeleri hakkında dokümanlar hazırlayacak;

b) Hükümetlere, istekleri üzerine, Konferans kararları esası içinde mevzuat hazırlamak hususunda ve idari tatbikatın ve teftiş usullerinin iyileştirilmesi için münasip ve elinde mevcut vasıtalar ölçüsünde her türlü yardımda bulunacak;

c) Bu Statü hükümlerine uygun şekilde, Sözleşmelere fiilî surette riayet edilmesiyle ilgili olarak üzerine düşen ödevleri yerine getirerek;

d) Yönetim Kurulunun uygun göreceği dillerde, sanayi ve çalışma mevzuları ile ilgili olup Milletlerarası bir önem arzeden meseleler üzerinde yayımlar hazırlayıp yapacaktır.

3. Genel olarak büronun, Konferans veya Yönetim Kurulunun kendisine vermeyi uygun gördüğü daha başka her türlü yetkileri ve görevleri olacaktır.

Madde 11 -

Üyelerin işçi meseleleriyle meşgul olan Bakanlıkları, Milletlerarası çalışma Bürosu Yönetim Kurulundaki kendi Hükümet temsilcileri vasıtasıyla ve böyle bir temsilci mevcut olmadığı takdirde ilgili Hükümetçe bu hususta gerektiği şekilde yetkili kılınan ve tâyin olunan diğeri

herhangi bir memuru vasıtasıyla, Genel Müdürle doğrudan doğruya muhabere edebileceklerdir.

Madde 12 -

1. Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı, özel vazifeleri bulunan Milletlerarası âmme hukuku teşkilâtlarının faaliyetlerini koordine etmekte görevli her türlü Milletlerarası Genel Teşkilât ile ve mürtebit alanlar-da özel vazifeleri olan Milletlerarası âmme hukuku teşkilâtıyla bu Statü çerçevesi içinde işbirliği yapacaktır.

2. Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı, Milletlerarası âmme hukuku teşkilâtları temsilcilerinin, kendi müzakerelerine, oy hakkı olmaksızın, katılmaları için gerekli tedbirleri alabilecektir.

3. Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı, arzuya şayan gördüğü takdir-de Milletlerarası işverenler, işçiler, tarımcılar ve kooperatifçiler teşkilâtı dâhil, Hükümete mensup olmıyan tanınmış Milletlerarası teşkilâta da-nışmak için faydalı her türlü tedbirleri alabilecektir.

Madde 13 -

1. Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı, Birleşmiş Milletler ile, uygun görülecek maliye ve bütçe anlaşmaları akdedebilir.

2. Böyle anlaşmaların akdine kadar veyahut herhangi bir tarihte böyle anlaşmalar henüz yürürlükte değil ise:

a) Üyelerden her biri icabına göre, Konferans ve Yönetim Kurulu toplantılarına iştirak eden murahhaslarının, bunların teknik müşa-virlerinin ve keza temsilcilerinin yol ve oturma giderlerini ödeyecektir;

b) Milletlerarası Çalışma Bürosunun, Konferans veyahut Yönetim Kurulu toplantılarının bütün diğer giderleri, Milletlerarası Çalışma Bü-rosu Genel Müdürü tarafından, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının genel bütçesinden ödenecektir.

c) Uluslararası Çalışma Teşki-latı Bütçesinin onaylanması, tahsisi ve aidatların tahsili konusundaki karan Konferans, verilen oyların üçte iki ço-ğunluğu ile alır ve bütçe ile masrafla-rın Teşkilat Üyeleri arasındaki tahsis-leri ile ilgili düzenlemeleri, onaylamak üzere, Hükümet Temsilcilerinden teşkil edilen bir komiteye sunar.

3. Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının giderleri, bu maddenin 1 veya 2, c) numaralı fıkraları hükmünce yürürlükte olan anlaşmalar gereğince üyelerce deruhte edilecektir.

4. Teşkilata, mali katkılarının ödenmesinden gecikmiş borcu bulunan bir Üye Ülke, sözkonusu olan gecikmiş borç tutarının o zamana tekaddüm eden iki tam yıl için tahakkuk etmiş bulunan aidat tutarına eşit olması ya da bu tutarı aşması halinde, Konferans'ta, Yönetim Kurulunda, herhangi bir komitede ya da Yönetim Kuruluna üye seçimlerinde oy kullanamaz; An-cak Konferans, verilen oyların üçte iki çoğunluk karan ile ve Üyenin kontrolü dışında bulunan koşullar dolayısı ile ödemeyi yapamamış olduğuna ikna ol-ması halinde, böyle bir üyenin, oy kul-lanmasına müsaade edebilir.

5. Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının parasını kullanmak hususunda Yönetim Kuruluna karşı sorumludur.

BÖLÜM : II- İşleyiş

Madde 14 -

1. Yönetim Kurulu, üyelere birinin hükümeti, üçüncü madde yazılı herhangi bir temsilî teşkilât, yahut diğer bir Milletlerarası Âmm Hukuku Teşkilâtı tarafından gündeme konulacak maddeler hakkında yapılan teklifleri inceledikten sonra, Konferansın toplantılarının gündemini, tesbit edecektir.

2. Yönetim Kurulu, Konferansça bir sözleşmenin yahut bir tav-siyenin kabulünden evvel, bir teknik hazırlık konferansı yahut herhangi diğer bir vasıta ile, ciddi bir teknik hazırlığın ve başlıca ilgili üye-lerin münasip şekilde mütalâalarının alınmasının sağlanması için usuller tesbit edecektir.

Madde 15 -

1. Genel Müdür, Konferansın Genel Sekreterlik vazifesini gö-recek ve her toplantının gündemini, bu toplantıdan dört ay evvel üyelerin her birine ve onlar vasıtasıyla, tâyin edilmiş olmaları halinde, Hü-kümete mensup bulunmayan murahhaslara ulaştıracaktır.

2. Gündemdeki maddelerin her birine ait raporlar, onların Kon-feranstan evvel iyice incelenmelerine imkan verecek surette zamanın-da üyelere gönderilecektir. Yönetim Kurulu, bu hükmün uygulanma-sına ait usulleri tesbit edecektir.

Madde 16 -

1. Üyelerin Hükümetlerinden her biri, kararlaştırılan maddelerden birinin veya bir kaçının gündeme konulmasına itiraz hakkına malik olacaktır. Bu itirazı haklı gösterecek sebepler, Genel Müdüre gönderilecek bir muhtıradan belirtilecektir. Genel Müdür bu muhtırayı Teşkilât üyelerine tebliğ edecektir.

2. Ancak, Konferansın, verilen oyların üçte iki çoğunluğu ile tezek-kür edilmesine karar vermesi halinde, böyle bir itirazla karşılaşılan maddeler, gündemden çıkarılamaz.

3. Konferansın, verilen oyların üçte iki çoğunluğu ile (bir önceki pa-ragraftan farklı olarak) bir karar itti-haz ederek herhangi bir konunun Kon-feransta tezekkür edileceğini kararlaştırması halinde, o konu, müteakip otu-rumun gündemine dahil edilir.

Madde 17 -

1. Konferans, bir başkanla, üç başkan vekili seçecektir. Üç baş-kan vekili, müteakiben, bir hükümet murahhası, bir işveren murahhası ve bir işçi murahhası olacaktır. Konferans, kendi işleme tarzı hakkında usuller tesbit edecek, etüd etmiye lüzum gördüğü bütün meseleler hakkında raporlar vermekle görevli komisyonlar tâyin edebilecektir.

2. İşbu Anayasada aksine sa-rih bir hüküm bulunmaması halinde veya herhangi bir sözleşmede Konfe-ransa yetkiler veren diğer bir akitte yahut da 13. madde gereğince kabul edilmiş mali ve bütçe düzenlemelerin-de aksine bir hüküm olmaması durum-larında Konferans bütün konularda alacağı kararları oyların mutlak ço-ğunluğu ile alır. (lehte veya aleyhte)

3. Anayasa uyarınca, basit ço-ğunluk şartının arandığı durumlarda, kararın, Konferansın oturumuna ka-tılmış bulunan delegelerden en az dört-te bii tarafından kabul edilmesi gere-kir; Anayasasının, karar için üçte iki çoğunluk aradığı durumlarda, kararın, oturuma katılmış bulunan delegelerin en az üçte ikisi tarafından kabul edil-mesi gerekir.; Anayasasının, karar için dörtte üç oranında bir çoğunluk aradı-ğı durumlarda, kararın, oturuma katıl-mış bulunan delegelerden en az sekiz-de üçü tarafından kabul edilmesi gere-kir.

4. Oturuma katılmış olan ve oy kullanma hakkı bulunan delegelerden en az yarısının oylamaya katılmamış bulunduğu durumlarda oylama, geçer-siz sayılır.

Madde 18 -

Konferans; teşkil ettiği komisyonlara, oy vermek hakkına malik olmamak üzere teknik müşavirler terfîk edebilecektir.

Madde 19 -

1. Eğer Konferans, gündeme ait bazı tekliflerin kabulüne karar verirse, bu tekliflerin, a) Bir milletlerarası sözleşme, b) Yoksa bahis mevzuu mesele, yahut onun bazı unsurları, bir sözleşmenin derhal ka-bulünü mümkün kılmadığı takdirde, bir tavsiye şeklini rni alacağını tâyin edecektir.

2. Konferansta bir Sözleşme ya da Tavsiye Kararının kabul edilmesi için, yapılacak nihai oylamada, verilen oyların, her iki durumda da üçte iki çoğunluğuna ihtiyaç vardır.

3. Konferans, tatbiki umumi olacak bir sözleşme veyahut bir tavsiye hazırlarken iklimin, sınaî teşkilâtın noksan bir halde inkişaf et-miş bulunmasının yahut diğer özel ahvalin, sanayi şartlarını esaslı bir surette farklı kıldığı memleketleri gözönünde tutacak ve bu memleket-lere mahsus şartlara cevap verebilmek için lüzumlu telâkki ettiği de-ğişiklikleri telkin eyliyecektir.

4. Sözleşmenin yahut tavsiyenin iki nüshası Konferans Başka-nı ile Genel Müdür tarafından imzalanacaktır. Bu nüshalardan biri, Mil-letlerarası Çalışma Bürosu arşivine konulacak ve diğeri Birleşmiş Mil-letler Genel Sekreterine verilecektir. Genel Müdür, sözleşmenin veya tavsiyenin tasdikli bir nüshasını üyelerden her birine gönderecektir.

5. Bahis mevzuu olan, bir sözleşme ise:

a) Sözleşme, üyeler tarafından onanmak üzere, onların hepsine gönderilecektir.

b) Üyelerden her biri Konferans toplantısının kapanmasından itibaren bir yıl zarfında (yahut, müstesna ahval dolayısıyla, bir yıl zarfında olamazsa, imkân görülür görülmez, fakat Konferans toplantısının kapanışından itibaren asla 18 aydan fazla bir müddet geçmeden) sözleşmeyi, kanun haline getirmek yahut başka türlü bir tedbir almak üzere, bu hususta yetkili makama veya makamlara arz etmeyi taahhüt eyler.

c) Üyeler, sözleşmeyi yetkili makama veyahut makamlara arz etmek hususunda bu madde gereğince alınan tedbirler hakkında Millet-lerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürünü haberdar edecek ve ona yet-kili sayılan makam veyahut makamlarla bunların kararları hakkında hertürlü malûmatı verecektir.

d) Yetkili makamın yahut makamların tasvibini sağlıyan üye, sözleşmeyi katî şekilde onadığını Genel Müdüre bildirecek ve bu sözleşmenin hükümlerini yerine getirmek için lüzumlu olan tedbirleri alacaktır.

e) Bir sözleşme, meselede yetkili bulunan makamın veyahut makamların tasvibiyle karşılanmadığı takdirde, üyeye herhangi başka bir vecibe terettüp etmeyecek ise de, kendisi, Yönetim Kurulunun kararlaştırdığı şekilde, uygun görülecek devrelerde, sözleşmeye mevzu teşkil eden meseleye ait kanunî mevzuatı ve tatbikatı hakkında, Milletler-arası Çalışma Bürosu Müdürüne raporlar göndermek mecburiyetinde olacak ve bunlarda teşrii, idari yollarla, umumi mukavelelerle veyahut diğer herhangi bir suretle Sözleşmenin herhangi bir hükmünün ne de-receye kadar yerine getirildiğini veyahut yerine getirilmesinin tasarlan-dığını tasrih ve böyle bir Sözleşmenin onanmasını hangi güçlüklerin imkânsız veya geri bıraktığını izah edecektir.

6. Bahis mevzuu olan bir tavsiye ise:

a) Tavsiye, millî bir kanun şeklinde veyahut başka bir suretle yü-rürlüğe konulmak maksadiyle tetkik edilmek üzere bütün üyelere gön-derilecektir.

b) Üyelerden her biri, Konferans toplantısının kapanmasından iti-baren bir yıl zarfında (yahut, müstesna ahval dolayısıyla, bir yıl zarfında mümkün olmazsa, imkan görülür görülmez, fakat Konferans top-lantısının kapanışından itibaren asla 18 aydan fazla bir müddet geçme-den) tavsiyeyi kanun haline getirmek veyahut başka türlü bir tedbir almak üzere, bunu bu hususta yetkili makam veya makamlara arz etmeyi taahhüt eyler.

c) Üyeler, tavsiyeyi yetkili makama veyahut makamlara arz etmek hususunda, bu madde gereğince alınan tedbirler hakkında, Mil-letlerarası Çalışma Bürosu Müdürünü haberdar edecek ve ona yetkili sayılan makam veyahut makamlarla bunların kararları hakkında her türlü malûmatı verecektir.

d) Üyelere, tavsiyeyi yetkili makam veyahut makamlara arz etmekten başka hiç bir vecibe terettüp etmez ise de, kendileri, Yönetim Kurulunun kararlaştırdığı şekilde, uygun görülecek derecelerde tavsiye-ye konu teşkil eden kanuni mevzuatı meseleye ait tatbikatları hak-kında Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne raporlar göndermek mecburiyetinde olacaklar ve bunlar da tavsiyenin herhangi bir hük-münün ne dereceye kadar yerine getirildiğini veyahut yerine getiril-mesinin tasarlandığını tasrih ve tavsiyenin kabulüne veyahut uygulan-

masına imkân vermek için tavsiye hükümlerinde ne gibi değişiklikler ya-pılması lüzumlu görüldüğünü veya görülebileceğini izah eyliyeceklerdir.

7. Bir federatif Devlet bahis mevzuu olduğu takdirde, aşağıdaki hükümler uygulanacaktır:

a) Federal Hükümetin kendi esas teşkilât sistemine göre, haklarında federal bir karar alınmasını uygun gördüğü sözleşmeler ve tavsiyeler için, federatif Devletin vecibeleri, federatif Devlet olmıyan üye-lerin vecibelerinin aynı olacaktır.

b) Federal Hükümetin kendi esas teşkilât sistemine göre, haklarında, kurucu devletler, eyaletler veya kantonlar tarafından bir karar alınmasını bütün noktalar veya bazı noktalar bakımından, bir federal karara nazaran daha uygun gördüğü sözleşmeler ve tavsiyeler için, bahis mevzuu hükümete şu vecibeler terettüp edecektir:

i) Teşrii veyahut herhangi başka türlü bir karar alınmasını sağlama maksadiyle bu sözleşmelerin yahut tavsiyelerin, en geç Konferans toplantısının kapanışını takip eden on sekiz ay zarfında, gerekli federal makamlara, yahut ilgili kurucu devletlerin, eyaletlerin veyahut kantonların gerekli makamlarına arzedilmesi için, kendi anayasasına ve kurucu devletlerin, eyaletlerin yahut kantonların Anayasalarına uygun olarak fiilî anlaşmalar akdetmek;

ii) Federatif Devlet içinde, bu sözleşmelerin ve tavsiyelerin uygulanmasını sağlamağa matuf müşterek bir hareketin geliştirilmesi maksadiyle bir taraftan federal makamlar, diğer taraftan kurucu devletler, eyaletler yahut kantonlar arasında belirli devrelerde danışmalar yapılması için, ilgili kurucu devletler, eyaletler ve kantonlar hükümetlerinin muvafakati ile tedbirler almak;

iii) Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne, yetkili sayılan makamlar ve bu makamların kararları hakkında her türlü bilgileri ulaştırmak suretiyle, kendisine, bu sözleşmelerin ve tavsiyelerin, bu madde gereğince yetkili federal makamlara, kurucu devletlerin, eyaletlerin yahut kantonların yetkili makamlarına sunulması için alınan tedbirler hakkında malûmat vermek.

iv) Onamamış olduğu sözleşmelerden her biri hakkında sözleşmeye konu teşkil eden mesele ile ilgili olarak, federasyon, kurucu devletler, eyaletler veya kantonların kanunlarına veya bunlardaki tatbi-kata dair Yönetim Kurulunun kararlaştıracağı veçhile uygun fasılalarla, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne raporlar gönderip, bunlarda, kanun, idari tedbir, umumi mukavelelerle yahut herhangi daha başka yollarla sözleşme hükümlerinin, ne dereceye kadar yerine getiril-miş veya getirilmesi düşünölmüş bulunduğunu tasrih etmek;

v) Bu tavsiyelerin her biri hakkında, tavsiyeye konu teşkil eden mesele ile ilgili olarak, federasyonda ve onu kuran devletlerde, eyaletlerinde yahut kantonlarında mevcut kanunlara veya tatbikata dair, Yönetim Kurulunun kararlaştıracağı veçhile uygun fasılalarla, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne raporlar gönderip, bunlarda, tavsiye hükümlerinin ne dereceye kadar yerine getirildiğini yahut getirilmesi tasarlandığını bildirmek ve tavsiye hükümlerini kabul veya tatbik etmek için onlarda ne gibi değişiklikler yapılması gerekli göröndüğünü veya görünebileceğini belirtmek;

8. Hiçbir halde, Konferansça bir sözleşmenin veya bir tavsiye-nin kabulü, yahut bir üye tarafından bir sözleşmenin onanması keyfiyeti-ne, sözleşme yahut tavsiyede ilgili işçiler hakkında derpiş edilenlerden daha müsait şartlar sağlıyan herhangi bir kanun, karar, âdet veya Anlaşma hükümlerine tesir edebilir gözü ile bakılamaz.

9. Yönetim Kurulu'nun teklifi üzerine, Konferans, mevcut bulunan delegelerin oylarının üçte iki çoğunluğuyla, bu madde hükümleri uyarınca kabul edilmiş bulunan bir Sözleşmeyi, bu

Sözleşmenin amacını kaybettiğinin veya Teşkilatın hedeflerine ulaşılmasında yararlı katkılarının artık mevcut bulunmadığının görülmesi halinde ilga edebilir.

10. Sözleşmelerin, kendilerini bizzat idare edemeyenler de dahil olmak ve her ülkenin sahip olduğu yetkilerde gözönünde bulundurulmak suretiyle, bütün halklara evrensel bir şekilde uygulanmaları imkanlarını geliştirmek amacıyla, Sözleşmeleri tasdik eden üyeler, bu Sözleşmelerin hükümlerini, imkan nispetinde, milletlerarası ilişkilerini düzenlemekle sorumlu oldukları bütün ülkeler hakkında kabul edeceklerdir.

a) Sözleşmenin ele aldığı meseleler bir ülkenin milli yetkisi çerçevesine girdiği takdirde, bu ülkenin milletlerarası ilişkilerinden sorumlu olan üye, sözleşmeyi sözü geçen ülkenin hükümetine, yeni kanunlar çıkarabilmesini veya başkaca tedbirler alabilmesini teminen, mümkün olan en kısa zamanda tebliğ etmekle yükümlüdür; ülkenin hükümeti rızasını bildirdiği takdirde, üye, sözleşmeden doğan vecibelerin kabulü hususunda bir bildiriye bu ülke adına Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne tebliğ edecektir.

b) Bu sözleşmenin yüklediği vecibelerin kabulü hususundaki bir bildiri:

i) Teşkilatın iki veya birçok üyesi tarafından, müşterek idareleri altına konulmuş bulunan bir ülke için;

ii) Birleşmiş Milletler Andlaşması hükümleri veya bu ülke hakkında yürürlükte bulunan başkaca her hüküm gereğince, bir ülkenin idaresinden sorumlu olan her milletlerarası makam tarafından milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürlüğüne tebliğ olunabilir.

c) Bir sözleşmenin vecibelerinin yukarıdaki a) veya b) bentleri gereğince kabulü, Sözleşmenin hükümlerinden doğan vecibelerle, Teşkilat Anayasası hükümleri uyarınca, tasdik olunan Sözleşmelere uygulanan vecibelerin ilgili ülke adına kabulünü intaç edecektir.

d) İşbu fıkra gereğince bir bildiri tebliğ etmiş bulunan her üye veya milletlerarası makam, Sözleşmenin fesih ihbarı hakkındaki hükümlerine uygun olarak, Sözleşmenin vecibelerinin kabul edilmiş bulunması hükmünü fesheden yeni bir bildiriye, bu bildiriye belirtilmiş bulunacak her ülke adına tebliğ edebilir.

e) Yukarıda gözönüne alınan evrensel uygulamayı teşvik edebilmek amacıyla, ilgili üye, üyeler veya milletlerarası makam, Yönetim Kurulu'nun talebi uyarınca, Sözleşmenin yürürlükte olmadığı ülkelerde, Sözleşmede ele alınan hususlarla ilgili bulunan mevzuat ve uygulamalar, ve Sözleşmenin her hükmünün teşrii, idari, kolektif mukaveleler yollarıyla veya başkaca her türlü yoldan ne derece yerine getirildiği veya yerine getirilmesinin tasarlandığı hususlarında Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne bir rapor sunarak, bu raporda, Sözleşmenin kabulüne engel olan veya bu kabulü geciktiren güçlük ve engelleri zikredeceklerdir.

f) Geçici mahiyetteki işbu fıkra, ilgili ülkelerin ahalisi bağımsızlığa kavuştukça uygulanma kabiliyetini kaybedecektir.

Madde 20 -

Bu suretle onanmış olan herhangi bir Sözleşme, Birleşmiş Milletler Antlaşmasınının 102 nci maddesi hükümleri gereğince tescil edilmek üzere Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel

Müdürü tarafından, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine gönderilecek, fakat ancak onu onanmış olan üyeleri bağlayacaktır.

Madde 21 -

1. Son müzakeresi için Konferansa sunulan herhangi bir Sözleşme verilen oyların üçte ikisi tarafından desteklenmemiş olursa, bu şekilde kabul edilmemiş olan bir Tasarı, Teşkilat Üyelerinden arzu edenler arasında özel bir Sözleşme konusu teşkil edebilir.

2. Bu suretle akdedilen her sözleşme, ilgili üyeler tarafından, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürlüğüne ve Birleşmiş Milletler Andlaşmasınının 102 nci maddesi hükümlerine göre tescil edilmek üzere Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine gönderilecektir.

Madde 22 -

Üyelerden her biri katılmış olduğu sözleşmeleri yürürlüğe koymak için aldığı tedbirler hakkında Milletlerarası Çalışma Bürosuna yıllık bir rapor göndermeyi taahhüt eder. Bu raporlar, Yönetim Kurulu tarafından gösterilen şekilde yazılacak ve onun istediği sarif bilgileri ihtiva edecektir.

Madde 23 -

1. 19 ve 22 nci maddelere uyularak, üyeler tarafından kendisine gönderilecek malûmat ve raporların bir özetini Genel Müdür, Konferansın en yakın toplantısına sunacaktır.

2. Her üye, 19 ve 22 nci maddeler gereğince, Genel Müdüre gönderdiği malûmat ve raporların suretini 3 üncü maddede belirtilen şekilde temsilî teşekkül olarak tanınmış bulunan teşkilâta yollıyacaktır.

Madde 24 -

Üyelerden herhangi birinin, katılmış olduğu bir sözleşmenin mem-nuniyet verici şekilde uygulanmasını sağlamadığı beyanı ile, meslekî bir işçi veya işveren teşekkülü tarafından, Milletlerarası Çalışma Bürosuna yapılan her şikâyet Yönetim Kurulu tarafından, bahis mevzuu Hükûme-te ulaştırılabilecek ve bu Hükümet, mesele hakkında uygun göreceği beyanatta bulunmaya davet edilebilecektir.

Madde 25 -

Mâkul bir müddet zarfında bahis mevzuu Hükümetten hiç bir beyanat alınmadığı veyahut alınan beyanat Yönetim Kurulunca tatmin edici görülmediği takdirde, bu kurul, alınan beyanatu ve gerekirse, verilen cevabı açığa vurmak hakkına malik olacaktır.

Madde 26 -

1. Üyelerden herbiri, bundan evvelki maddeler gereğince kendisi ile beraber onanmış olduğu bir sözleşmenin uygulanmasını, kendi fikrinde memnuniyet verici bir şekilde sağlamıyan diğer bir ülke hakkında, Milletlerarası Çalışma Bürosuna, bir şikâyet gönderebilir.

2. Yönetim Kurulu, yerinde gördüğü takdirde ve aşağıda gösterilen usul dairesinde, keyfiyeti bir Anket Komisyonuna havale etmeden evvel, 24 üncü maddede yazılı şekilde bahis mevzuu Hükümetle te-masa geçebilir.

3. Eğer Yönetim Kurulu, şikâyeti, bahis mevzuu Hükümete tebliğ etmeği lüzumlu görmezse veyahut bu tebliğ yapıldığında mâkul bir mühlet içinde, kendisini tatmin edecek bir cevap alınmazsa, ortaya atılan meseleyi incelemek ve bu hususta bir rapor vermekle görevli bir Anket Komisyonu kurabilecektir.

4. Aynı usul, gerek doğrudan doğruya, gerek Konferanstaki bir murahhasın şikâyeti üzerine Kurul tarafından tetkik edilebilir.

5. 25 veya 26 ncı maddelerin uygulanmasının ortaya koyduğu bir mesele Yönetim Kuruluna geldiği zaman, bahis mevzuu Hükümet, Yönetim Kurulunda esasen bir temsilciye malik değilse, Yönetim Kurulunun bu mesele hakkındaki müzakerelerine katılmak üzere bir murahhas tâtini hakkına malik olacaktır. Bu tartışmaların yapılacağı tarih, bahis mevzuu Hükümete zamanında bildirilecektir.

Madde 27 -

Bir şikâyet, 26 ncı madde gereğince, bir Anket Komisyonuna havale edildiği takdirde, şikâyetle doğrudan doğruya ilgisi olsun veya olmasın üyelerden her biri, şikâyet konusu hakkında elinde mevcut her türlü malûmatı Komisyonun emrine hazır bulunduracağı taahhüt eder.

Madde 28 -

Anket Komisyonu, şikâyetin derince incelenmesinden sonra bir rapor kaleme alarak, bunda, şikâyetin önemini belirtmeye yarayacak bütün fiilî noktalara ait müşahadelere ile beraber, şikâyetçi hükümeti tatmin için alınması gereken tedbirler ve bu tedbirlerin alınması için verilmesi gereken mühletler hakkında tavsiyelerini beyan edecektir.

Madde 29 -

1. Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü, Anket Komisyonu raporunu Yönetim Kuruluna ve ihtilâf ile ilgili hükümetlerin her birine tebliğ ve onun yayınlanmasını temin edecektir.

2. İlgili hükümetlerden herbiri, Komisyon raporundaki tavsiyeleri kabul edip etmediğini ve bunları kabul etmediği takdirde, ihtilâfı, Milletlerarası Adalet Divanına sevk arzusunda olup olmadığını, üç aylık bir müddet zarfında, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne bildirecektir.

Madde 30 -

Üyelerden biri, bir sözleşme yahut bir tavsiye hakkında, 19 uncu maddenin 5 b), 6 b), yahut 7 b), i) fıkralarında yazılı tedbirleri almadığı takdirde, diğer herhangi bir üye, keyfiyet hakkında Yönetim Kuruluna müracaat edebilir.

Yönetim Kurulu, üyenin tesbit edilen tedbirleri almadığına kani olursa, keyfiyeti Konferansa bildirecektir.

Madde 31 -

Milletlerarası Adalet Divanının bir şikâyete veya, 29 uncu madde gereğince kendisine havale edilen bir meseleye ait kararı istinaf edilemez.

Madde 32 -

Anket Komisyonunun muhtemel mütalâaları neticeleri veya tavsi-yeleri, Milletlerarası Adalet Divanınca teyit, tâdil veya iptal oluna-bilirler.

Madde 33 -

Eğer herhangi bir üye, duruma göre, Anket Komisyonu rapo-runda olsun, Milletlerarası Adalet Divanı kararında olsun; muhtemelen mevcut tavsiyelere, tâyin edilen müddet zarfında uymadığı takdirde, Yönetim Kurulu bu tavsiyelerin yerine getirilmesini sağlamak için mü-nasip göreceği her türlü tedbirleri Konferansa tavsiye edebilecektir.

Madde 34 -

Kusurlu bir hükümet, gerek Anket Komisyonunun, gerek Millet-lerarası Adalet Divanı kararının tavsiyelerine uymak için gerekli ted-birleri aldığı hakkında Yönetim Kuruluna her zaman malûmat verebilir ve ondan, beyanatının doğruluğunu tahkik için bir Anket Komisyonu teşkil ettirilmesini isteyebilir. Bu takdirde, 27, 28, 29, 31 ve 32 nc mad-deler hükümleri uygulanacak ve eğer Anket Komisyonu rapo-ru yahut Milletlerarası Adalet Divanının kararı, kusur etmiş olan hükümet lehinde ise, Yönetim Kurulu, 33 Öncü madde gereğince itti-haz edilmiş olan. tedbirlerin geri alınmasını derhal tavsiye edecektir.

BÖLÜM : III Genel hükümler

Madde 35 -

Mevcut üyelerin üçte iki oy çoğunluğu ile, Konferansça bu Statü-de yapılması kabul edilen değişiklikler, bu Statünün 7 nci maddesinin 3 üncü fıkrası gereğince en büyük sınaî önemi haiz olmak sıfatiyle Yö-netim Kurulunda temsil edilen on üyenin beşi dâhil bulunmak üzere, Teşkilât üyelerinin üçte ikisi tarafından onanmalarını veya kabul edil-melerini müteakip yürürlüğe gireceklerdir.

Madde 36 -

1. Bu Maddenin 2. paragrafi-nin hükümleri uygulanmak kaydı ile verilen oyların üçte iki çoğunluğu ile Konferans tarafından kabul edilen, işbu Sözleşmenin değiştirilmesine. mü-tedair kararlar, Teşkilat üyelerinin üç-te ikisinin onayı ya da kabulü ile yü-rürlüğe girer.

2. Herhangi bir değişikliğin aşağıdaki hususlarla ilgili olması ha-linde, bu kararlar, verilen oyların dört-te üçü oranında çoğunluğu sağlama-dıkça kabul edilmiş sayılmaz ve Teşki-lat Üyelerinin dörtte üçü tarafından onaylanmadığı ya da kabul edilmediği sürece yürürlük kazanmaz:

(i) Teşkilat Anayasasının mu-kaddimesinde ve ona eklenen Hedef ve Amaçlarına dair Deklarasyonda (Mu-kaddime; madde 1; Ek) vazedilmiş bu-lunan, Teşkilatın temel amaçları;

(ii) Teşkilatın daimi kuruluşu, ona bağlı organların terekübü ve görevleri, Anayasada: belirtilen şekilde Genel Müdürün atanması ve sorumlulukları (Madde 1; madde 2; madde 3; madde 8; madde 17);

(iii) Uluslararası Çalışma Söz-leşmeleri ve Tavsiye Kararları ile ilgili anayasal hükümler (maddeler 19-35; madde 37)

(iv) İşbu maddenin hükümleri.

Madde 37 -

1. Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı, kendisinin gaye ve hedeflerine varmak için faydalı gördüğü her türlü bölge konferanslarını toplantıya davet ve bölge müesseseleri tesis edebilir.

2. Bölge konferanslarının yetki, görev ve müzakere usulleri Yönetim Kurulu tarafından tesbit edilip tasvip olunmak üzere Genel Konferansa sunulacak kaidelere tabi bulunacaktır.

BÖLÜM : IV Türlü tedbirleri

Madde 38 -

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı tüzelkişiliği haiz olacak ve bilhas-sa aşağıdaki hususlarda ehil bulunacaktır:

a) Bağıt akdetmek;

b) Menkul ve gayrimenkul malları iktisap ve onlara tasarruf etmek;

c) Dâva açmak.

Madde 39 -

1. Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı, üyelerin her birinin memle-ketinde, amaçlarına ulaşmak için lüzumlu olan imtiyaz ve dokunmazlıklardan faydalanır.

2. Konferanstaki murahhaslar, Yönetim Kurulu üyeleri, Büro Genel Müdürü ve memurları da, Teşkilâta ait görevlerini tam bir ba-ğimsizlik ile yapmak için kendilerine lâzım olan imtiyaz ve dokunmazlıklardan faydalanırlar.

3. Bu imtiyazlar ve dokunulmazlıklar, Üye Devletler tarafından kabul edilmek üzere teşkilâtça hazırlanacak ayrı bir anlaşmada tasrih edilecektir.

EK -

Filedelfiya Beyannamesi

(Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının Gaye ve Hedeflerine Ait Beyanname)

Filâdelfiya'da 26 ncı toplantısını yapan Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansı, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının gaye ve hedefleri ve üyelerinin siyasetlerinin mülhem olması gereken prensipler hakkındaki bu beyannameyi 1944 yılı Mayısının onuncu günü kabul etmiştir.

I

Konferans, Teşkilâtın, başlıcaları aşağıya nakledilen temel prensiplerini yeniden teyit eder:

- a) Emek bir meta değildir;
- b) Söz ve cemiyetleşme serbestliği devamlı bir ilerlemenin elzem bir şartıdır;
- c) Her nerede olursa olsun fakirlik, bütün insanların refahı için bir tehlike teşkil eder.
- d) İhtiyaca karşı savaş, her millet tarafından, yorulmak bilmez bir azimle ve kamunun iyiliğini sağlamak üzere, işçi ve işveren temsilcilerinin Hükümet temsilcileriyle eşit şartlar içinde iştirakleri ile yapacakları serbest tartışmalara ve verecekleri demokratik kararlara hâkim olacak devamlı ve müşterek bir Milletlerarası gayretle yürütecektir.

II

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının Statüsünde yazılı bulunup devamlı bir barışın, ancak Sosyal Adalet esasına dayanılarak sağlanabileceğine dair olan beyanatın doğruluğunun tecrübe ile tamamen meydana çıktığına kanaat getiren Konferans, aşağıdaki noktaları beyan eder:

- a) Irk, inanç ve cinsiyetleri ne olursa olsun, bütün insanlar, maddî ilerlemelerini ve mânevi gelişmelerini, serbestlik, şeref ve haysiyet, ekonomik güvenlik içinde ve eşit şanslarla takip etmek hakkına maliktirler.
- b) Bu sonuca ulaştıracak şartların gerçekleştirilmesi, her millî ve milletlerarası siyasetin, ana hedefini teşkil etmelidir.
- c) Millî ve milletlerarası alanlardaki bütün hareket programları ve tedbirler, hususiyile bunlardan ekonomik ve malî mahiyeti haiz olanlar, bu bakımdan tartılmalı ve bunlar ancak bu ana amacı baltalamaya değil, fakat desteklemeye yaradıkları derecede kabul edilmelidir.
- d) Milletlerarası alanda bütün hareket programlarını, ekonomik ve malî tedbirleri bu ana amaç bakımından tetkik ve mütalâa etmek, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtına düşen bir ödevdir.
- e) Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı; kendisine verilen ödevleri yerine getirirken, bütün makul ekonomik ve malî âmilleri nazara aldıktan sonra, kararları ve tavsiyeleri içine, münasip göreceği hükümleri koya-bilmek yetkisine maliktir.

III

Konferans, aşağıda yazılı hususların gerçekleşmesini sağlayacak programların uygulanması içinde muhtelif milletlere yardımın, Millet-lerarası Çalışma Teşkilâtı için önemli bir vecibe teşkil ettiğini kabul eyler:

- a) Tam çalıştırma ve yaşama seviyelerinin yükseltilmesi;
- b) İşçileri maharetlerini ve bilgilerini tamamen gösterebilmekle zevk duyacakları işlerde çalıştırmak ve genel refaha en iyi şekilde yardım etmek;
- c) Bu amaca ulaşmak için, bütün ilgililer hakkında münasip garantilerle, işçileri mesleklerinde yetiştirmek üzere imkânlar sağlamak ve onların bir yerden diğer bir yere nakillerini ve bu meyanda gerek kendilerinin, gerek diğer halkın muhaceretini kolaylaştırabilecek tedbirlerle başvurmak;
- d) Ücret ve kazanç, çalışma müddeti ve diğer çalışma şartları meselelerinde kaydedilen ilerlemenin neticelerinden herkes için adaletli bir şekilde faydalanmak imkânı ve bir işte çalışıp da böylece korunma-ya muhtaç olan herkes için asgari bir maaş ücreti;
- e) Müşterek görüşmeler yapmak hakkının fiilî şekilde tanınması, istihsal işlerinin tanziminin devamlı surette iyileştirilmesi için işveren-lerle, işçilerin birbirine yardım etmeleri ve sosyal ve ekonomik politikanın tesbiti ve uygulanması için işçilerle işverenlerin işbirliği yapmaları;
- f) Korunmaya muhtaç olan herkes için bir esas gelir sağlamak üzere, sosyal güvenlik tedbirlerinin, diğer taraftan tam sıhhi yardımların genişletilmesi;
- g) Bütün mesleklerdeki işçilerin hayat ve sıhhatlerinin münasip şekilde korunması;
- h) Çocukların ve anaların korunması;
- i) Uygun bir gıda, mesken, iyi vakit geçirme ve kültür vasıtaları seviyesi;
- j) Terbiyevi ve meslekî alanda eşit şanslar sağlanması.

IV

Bu beyannamede sayılı amaçların gerçekleşmesi için lüzumlu olan, bütün dünya istihsal kaynaklarının daha mükemmel ve geniş surette kullanılması keyfiyetinin, milletlerarası ve millî alanlarda tesiri bir hareketle ve bilhassa istihsal ve istihlâkin gelişmesini elde etmeye, vahim ekonomik temevvüçleri önlemeye, henüz yeter derecede kıymetlendirilmemiş bölgelerin ekonomik ve sosyal ilerlemelerini temine, ham maddelerin ve hububatın dünya fiyatlarında daha büyük bir istikrar husule getirmeye, yüksek hacimde ve devamlı bir cihan ticaretini kurmaya matuf tedbirlerle sağlanabileceğine kanaat getiren Konferans, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının, bu büyük görevde, aynı zamanda bütün milletlerin sağlık, terbiye ve refahının iyileştirilmesi hususunda kendisine bir sorumluluk payı ayırmış olan bütün milletlerarası teşek-küllerle tam bir işbirliği yapmayı vadeder.

V

Konferans, bu beyannamede zikredilen prensiplerin, bütün dün-ya milletleri hakkında tam bir surette uygulanabileceğini ve şayet bunların uygulanma tarzlarında, her milletin sosyal ve

ekonomik gelişme derecesinin gerekli şekilde hesaba katılması lâzımgelirse, bu prensip-lerin henüz tâbi durumda olan milletlere olsun, kendi kendilerini idare edebilecek bir hale gelenlere olsun, tedrici şekilde tatbiki keyfiyeti-nin, bütün medenî dünyayı ilgilendirdiğini teyit eder.

(C) Corpus, CD-Medya